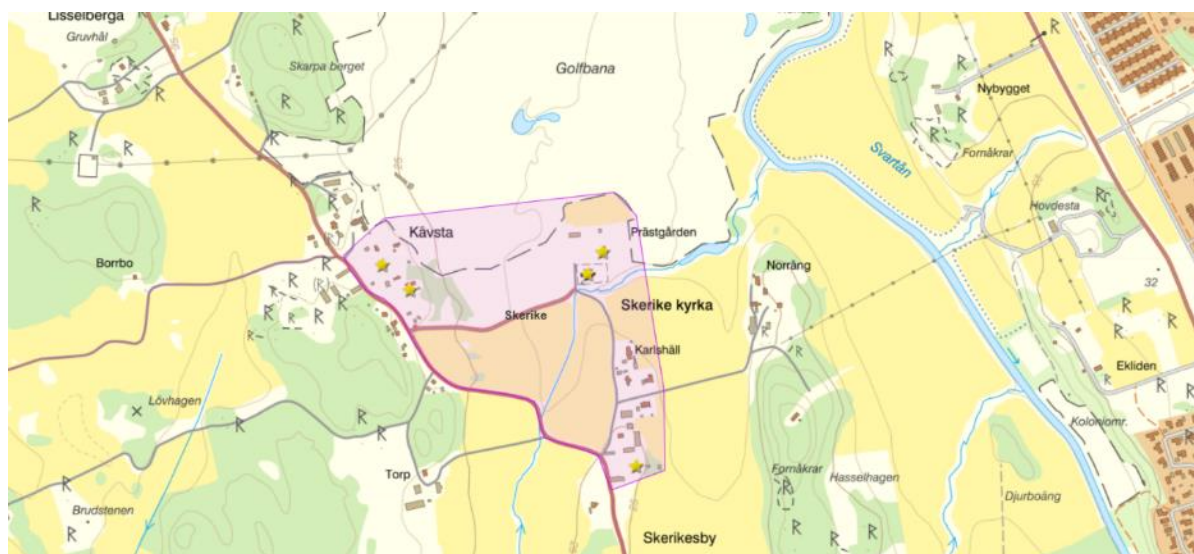

SKERIKE

OMGIVANDE LANDSKAP/SIKTLINJER

Skerike socken är en till ytan liten socken direkt norr om Västerås stad i södra delen av Västmanlands län. Kyrkan ligger i den bördiga Svartådalen omgiven av odlingslandskap. Den omges av öppet landskap på Svartåns västra sida. Byarna och gårdarna ligger i höjdlägen utmed dalgången. Äldre byanamn och fornlämningar visar på lång historisk kontinuitet på platsen. Den utbredning bebyggelsen fick under järnåldern förblev i huvudsak oförändrad under medeltiden och har behållits i nyare tid.

VÄGNÄT/STIGAR/VATTENDRAG

I nord-sydlig riktning slingrar sig en äldre väg mellan Skultuna och Västerås. Kyrkan ligger en bit indragen från vägen. Dess solitära läge ute i den äldre odlingsmarken ger den goda siktlinjer från flera håll. Förbi kyrkan ligger en mindre å, ett biflöde till Svartån.

KYRKAN, DESS PLACERING OCH BYNS UTBREDELSE

Kyrkan uppfördes under medeltiden, troligen under 1200-talet. Intill kyrkan ligger det före detta kyrkoherdebostället, idag används det som församlingshem. Det uppfördes 1824/1829 i timmer. Huset är idag gulmålat och har brutet tegeltak. Ett fähus och en lada finns som hembygdsföreningen tagit över.

Söder om kyrkan i Skerike by läng landsvägen ligger komministerbostaden. Bostadshuset är gulputsat. Det ligger privat bakom en högväxt syrenhäck med omgivande ekonomibyggnader. Norrut längs landsvägen ligger Käfsta gård där klockargårdens mark ligger och där ett före detta skolhus ligger. Bebyggelse på platsen för skolhuset är belagt sedan 1371. Norr om skolbyggnaden ligger idag Skerikes golfklubb. Gårdens ekonomibyggnader har byggts om till mindre lägenheter för golfbesökare. Karaktären på bebyggelsen är fortfarande agrar och från omkring sekelskiftet 18/1900. Senare under 1900-talet tillkom en bygdegård direkt söder om skolbyggnaden.

Övrig bebyggelse som små torp, gårdar och norrut ett bönehus som ligger längs med landsvägen. Genom kyrkans indragna placering från vägen bildas en öppen trekant i mitten med goda siktlinjer mot kyrkan.

GRÖNSTRUKTUR

Kyrkogården avslutas tvärt av en bäckravin i söder. Innanför muren växer gamla ädellövträd. Utanför norra och östra sidorna har oxelträd planterats. Öster om kyrkan ligger en golfbana på de före detta odlingsmarkerna.

BEBYGGELSE

<i>Byggnadstyp</i>	<i>Årtal</i>	<i>Kommentar</i>
Ja Kyrkan	1200	
Ja Prästgård	1824/29	Idag församlingshem
Sockenstuga		
Klockargård		
Fattigstuga		
Ja Skolhus	Sent 1800-tal	Före detta klockarbostad, Privatägt
Tiondebod		
Sockenmagasin		
Kyrkstall		
Ja Bygdegård	1900-talets mitt	
Ja Komministergård	1900-talets mitt	Bostadshus troligen ersatt 1950-tal

TIDSPERIOD OCH VÄRDERING

Äldre medeltid till 1350	1 Betydande värde som helhet
Yngre medeltid 1350–1550	o 2 Betydande värde i delar
1550–1760	3 Få betydande värden
1760–1860	
1860–1920	
1920–2000	
o Blandad tidsperiod	

UTMÄRKANDE KARAKTÄRSDRAG

Kyrkan ligger solitärt i ett öppet landskap.

ANVÄNDNING IDAG

Kyrklig verksamhet, hembygdsföreningens verksamhet, golfklubb och golfbana.

ATT TÄNKA PÅ

Skerike sockencentrum ingår i riksintresse för kulturmiljövården U19 Svartåns dalgång med Skultuna bruk.

Siktlinjer viktiga mot kyrkan från norr och söder på väg 696 och från öster på väg 697.

Fornlämningar är skyddade enligt 2:e kapitlet kulturmiljölagen.

Kyrkobyggnaden, kyrkotomten, de kyrkliga inventarierna och begravningsplatsen skyddas genom 4:e kapitlet kulturmiljölagen.

Miljöbalkens generella biotopskydd gäller för odlingsrösen, stenmurar, åkerholmar, alléer (även enkelradig), småvatten och våtmarker, källor samt pilevallar (hamlade träd på rad).

Delar av marken inom området kan regleras av detaljplan enligt plan- och bygglagen.

VIDARE UNDERSÖKNINGAR

Var låg äldre sockengemensamma byggnader? Hur har Skerikeby och Käfsta sett ut förr? Var låg kyrkbyn?

KÄLLOR

Kulturhistorisk karakterisering Skerike kyrka, Västerås stift, 2005

Västeråsbygden- ett program för kulturminnesvården 1987, Västerås stadsbyggnadskontor

Grau, Olof, Olof Graus beskrifning öfver Wästmanland, [Ny uppl.], Wästmanlands allehandas redaktion, Västerås, 1904

Lantmäteriet, äldre kartmaterial, www.lantmateriet.se 2021-07-01